

**MEMÒRIA DE LES ACTIVITATS
DEL CENTRE D'ESTUDIS DEL
BAGES**

CEB

Centre d'Estudis del Bages

ANY 2021

MEMÒRIA DE LES ACTIVITATS DEL CENTRE D'ESTUDIS DEL BAGES, ANY 2021

Introducció

La memòria de les activitats del CEB de l'any 2021 ve marcada per la prolongació de la pandèmia del COVID que va començar a meitats del març del 2020.

Fins aleshores s'havien fet les activitats previstes però a partir d'aquella data i degut primer al confinament total i després a les normes que es van imposar el centre s'ha vist molt limitat i només s'han fet aquelles que la llei permetien fer, tot i que en unes condicions molt restringides.

1. IX Jornades de Patrimoni. Preservar el patrimoni de torres i castells

Organitza:

- **Centre d'Estudis del Bages**

Col·laboren:

- **Arxiu Comarcal del Bages**
- **Delegació del COAC CC**
- **Ajuntament de Manresa**

Amb el suport:

- **Institut Ramon Muntaner (IRMU)**

Els objectius de les IX Jornades foren estudiar la situació dels elements del patrimoni de castells i torres de defensa del Bages.

En aquestes Jornades, i com ha fet el Centre d'Estudis del Bages en aquests últims anys, s'ha buscat la implicació d'altres entitats especialment sensibles o implicades en el tema del Patrimoni com són el Col·legi d'Arquitectes, Delegació Bages-Berguedà, el Museu

Comarcal de Manresa i l'Arxiu Comarcal del Bages i la Fundació Aigües de Manresa – Junta de la Sèquia.

I com em els últims anys es va demanar una subvenció a l'Institut Ramon Muntaner dins la XIX convocatòria d'ajuts de l'IRMU per a la realització de congressos, jornades, cursos, itineraris i trobades de l'any 2020. Ajut que es va concedir (AC16/21).

Aquestes jornades es realitzen cada any al mes de gener però com que la situació epidemiològica no era gens clara es van programar per a primers d'octubre del mateix any.

Cada any hem celebrat les Jornades de Patrimoni del Centre a la sala d'actes de la Delegació del Col·legi d'Arquitectes de la Catalunya (casa Lluvià), un dels col·laboradors de les jornades. Però per complir les mesures anticovid vàrem decidir fer les jornades al convent de les Caputxines del carrer Talamanca de Manresa que ens van cedir els seus espais molt més amplis i amb major capacitat.

Agraïm a la comunitat de Caputxines aquesta cessió i la seva bona predisposició durant les jornades.

Com sempre totes les activats han estat obertes al públic en general i se n'ha fet difusió mitjançant un fulletó que adjuntem, la pàgina web del CEB i les xarxes socials a més d'un mailing a tots els socis de l'entitat i altres afins com els Amics de l'Art Romànic del Bages, Amics de la Seu (Manresa) i COAC CC.

També es va comunicar a la premsa local, concretament els diari Regió7 i el Naciódigital Manresa que en feren una notícia.

Hem organitzat les Jornades en tres tipus d'activitats diferents per donar una visió més completa del tema tractat.

El dijous 7 d'octubre de 2021 Jordi Gibert Rebull, especialista en el tema dels castells, va fer una conferència sobre **Castells i torres a les valls del Llobregat i Cardener (segles IX-XI)**. Hi van assistir unes 38 persones.

El dissabte 9 d'octubre, es va fer una jornada de reflexió i de debat sobre el patrimoni dels castells de frontera del Llobregat i el Cardener amb les comunicacions següents:

- **El castell de Castellet, a Sant Vicenç de Castellet, segles IX-XV. Últimes recerques arqueològiques i datacions**, per Oscar Trullàs Ledesma.
- **El castell de Godmar, a Callús, dels orígens ala seva destrucció (segles X-XV)**, per Marc Torras Serra.
- **El castell de Cardona en el temps: evolució d'una fortalesa de frontera fins esdevenir nucli residencial dels vescomtes d'Osona-Cardona (segles VIII-XIV)**, per Andreu Galera Pedrosa.
- **El castell de Sallent i l'església rodona de Sant Sebastià, segles XI- , breu història i anàlisi dels paraments**, per Eduard Píriz González.
- **El castell medieval de Berga. Vestigis i primera documentació històrica**, per Xavier Campillo Besses.

Cal dir que cada comunicant disposava de 30 minuts per a fer la seva ponència i després un breu temps de preguntes.

L'assistència al llarg del matí va oscil·lar entre les 40 – 45 persones.

El dissabte 23 d'octubre es va fer una visita matinal comentada al castell de Sallent amb la col·laboració de l'Ajuntament de Sallent i la confraria de la Trenta-sisena del mateix poble. La visita va anar a càrrec d'Eduard Píriz González. Hi van assistir 32 persones.

Les ponències de les IX Jornades de Patrimoni del CEB seran publicades en un dels números de la revista DOVELLA de l'any 2021 (subvencionada per l'IRMU). Atesa l'extensió de les comunicacions s'ha decidit que dues es publiquin en el primer número de la revista DOVELLA del proper any 2022.

2. Full informatiu

Edita. Centre d'Estudis del Bages

Per mantenir un contacte directe amb els nostres associats cada trimestre hem enviat un full informatiu per email i també s'encarta a la revista DOVELLA. En aquest full s'informa de totes les activitats i novetats de la nostra entitat de cada trimestre.

Aquest 2021 s'han enviat els fulls informatius 9 i 10 (es poden consultar al web del CEB).

3. Parada de Sant Jordi

Com que només estava oberta a llibreries i editorials el CEB no hi va participar com feia cada any.

4. Acte ACPC

El dissabte dia 12 de juny es va fer a Barcelona l'acte de reconeixement dels quaranta anys ininterromputs de publicació de la revista Dovella que edita el Centre d'Estudis del Bages. L'Associació de Premsa Comarcal atorga a el reconeixement a Dovella per la seva trajectòria durant aquests anys a favor de la premsa comarcal i local en català. Aquest reconeixement a la nostra revista s'hauria d'haver fet l'any passat, però per causa de la pandèmia es va retardar fins enguany.

5. Visites Manresa Desconeguda

Organitza:

- **Ajuntament de Manresa**
- **Centre d'Estudis del Bages**

Com cada any el CEB a partir de l'encàrrec de la Regidoria de Cultura s'encarrega de la preparació, contingut i guiatge de les visites de la Manresa Desconeguda que es fan pels voltants de la Festa Major.

Aquest any per culpa de la pandèmia les visites van quedar restringides a dos dies, en un espai obert i amb un aforament limitat.

Dia: Dijous 26 d'agost, de 16:00 a 21:00. Visita a la fàbrica del Salt.

Dia: Divendres 27 d'agost, de 17:00 a 21:00. Visita al conjunt arqueològic dels plans de Santa Caterina.

Hi van passar els dos dies unes 300 persones (màxim permès) i la visita va tenir un notable ressò als mitjans de comunicació i xarxes

6. Miscel·lània 14, de la Guerra Civil Catalana als Segadors.

Edita:

- **Centre d'Estudis del Bages**

Coordinació:

- **ídem**

S'està preparant la Miscel·lània numero 14, que tractarà el període de la Guerra Civil Catalana als Segadors. Ja s'ha contactat amb alguns dels autors dels articles. Caldria acotar el nombre d'autors, el nombre de pàgines per autor i també considerar la quantitat de llibres que volem editar i tenir el pressupost de l'edició.

7. Al·legacions al projecte d'ascensor a la Culla.

Centre d'Estudis del Bages

L'Ajuntament de Manresa ha convocat una reunió de la "Plenària de la Comissió Municipal del Patrimoni de Manresa". En la que suposem es parlarà de la Masia de La Culla.

L'any passat es va presentar un projecte en que instal·lava un ascensor a l'interior per donar ús a l'edifici. L'ascensor es col·locava en l'espai de l'antiga cuina de la masia i malmetia el

sostre de volta existent, també distorsionava el concepte de masia al afectar l'espai de la cuina. El CEB va protestar en la reunió de la Comissió i va presentar un recurs.

En la Comissió de Patrimoni de l'Ajuntament de Manresa, els tècnics municipals van presentar el projecte per a l'instal·lació d'un ascensor a l'interior de la Masia de la Culla.

La col·locació de l'esmentat ascensor malmet la zona de la cuina de la masia i un sostre de volta de planta baixa.

En Josep Galobart juntament amb en Francesc Comas van redactar un extens i erudit informe d'al·legació, que tota la junta va ratificar i es va presentar a l'Ajuntament de Manresa.

L'informe demana que es contempli la possibilitat de posar l'ascensor a l'exterior.

Segons ens ha informat la Comissió de Patrimoni de la Generalitat ha demanat a l'Ajuntament de Manresa un Estudi Històric i Arqueològic de la Masia i la tramitació està aturada fins que disposin de l'estudi, llavors podran dictaminar sobre el projecte.

8. Jornades de Turisme Industrial

Col·labora:

- **Centre d'Estudis del Bages**

El CEB ha participat en els diferents actes que s'han organitzat en la setmana del turisme industrial.

Concretament alguns membres de l'entitat van participar com a guies en la visita la fàbrica Pirelli del dia 22 d'octubre i en la visita a la fàbrica dels Panyos del dia 24 del mateix mes.

9. Participació del CEB amb diferents entitats o comissions

Malauradament la nostra col·laboració amb altres entitats ha quedat ajornada si bé en alguns casos s'ha fet de forma telemàtica.

Anella Verda

Ramon Cornet informa sobre el Plenari en que es va presentar el Pla de treball del 2019

V Jornades Joan Vilar Costa

El CEB ha participat en l'organització de les V Jornades de Joan Vila que es van celebrar a finals de setembre amb la col·locació d'una placa a la casa on va néixer del barri de les Escodines.

Comissió Lluís Espinal

Tot i que la majoria d'actes programats s'han ajornat la comissió -amb la representació d'un membre del CEB- ha mantingut reunions telemàtiques

Comissió nomenclàtor Consell de la Dona

En Francesc Comas, president del CEB, va ser convidat a formar part de la Comissió.

Berenguer de Monntagut

El CEB participa en una comissió integrada pel Col·legi d'Arquitectes i els Amics de la seu per preparar un llibre i altres actes amb motiu dels 700 anys de la basílica.

Acte commemoratiu 50 anys de la Unió Socialista del Bages

El CEB ha participat en l'organització de la commemoració dels cinquanta anys de la Unió Socialista del Bages que va consistir en una web de recollida de testimonis i en una taula rodona juntament amb les entitats Fundació Independència i Progrés i Òmnium

Acte commemoratiu 50 anys de l'Assemblea Democràtica del Bages

El CEB ha participat en l'organització de la commemoració dels cinquanta anys de la constitució de l'Assemblea Democràtica del Bages que ha consistit en una taula rodona i la col·locació d'una placa recordatori a la parròquia de Camps. També formen part de la comissió Òmnium Bages-Moianès, Fundació Independència i Progrés i l'Associació Memòria i Història de Manresa

10. Contacte amb Mozaika

Mozaika es una entitat que te com a objectiu divulgar la cultura jueva i apropar-la al públic, alhora que facilita la investigació.

El CEB ha fet diversos intents de contactar amb entitats per obtenir ajuts per la recuperació dels documents de procedència jueva de l'Arxiu Comarcal.

El 2016 es va fer la sol·licitud a la Fundació Rotschild per realitzar la digitalització de 18 documents de l'Arxiu Comarcal i la restauració de tres que estaven en mal estat (amb resultat negatiu).

Aquest any hem restablert els contactes amb Mozaika i conjuntament farem la sol·licitud d'ajuda a Fundació Rotschild a l'any 2022.

11. Ajuts IRMU per Publicacions i Jornades

Com anualment el CEB ha presentat a l'IRMU les sol·licituds per ajut a:

- [XVII Convocatòria de subvencions destinades a l'edició de publicacions periòdiques i monografies de l' Institut Ramon Muntaner](#) per la revista DOVELLA.
- [XX Convocatòria d'ajuts per a l'organització de congressos, jornades, itineraris i trobades de l' Institut Ramon Muntaner](#) per a les X Jornades de patrimoni 2022. Estem pendents de la resolució d'aquestes convocatòries.

12. Premis Lacetània

L'entrega de premis es farà el 19 de novembre.

El CEB es responsable de dues convocatòries.

Lloc. Teatre Conservatori

Premi Antoni Esteve per a estudis sobre la Catalunya Central

Treball de recerca o de divulgació en qualsevol camp emmarcat en la Catalunya Central. Dotat amb 1.500 euros (impostos inclosos) per la família Esteve. Convocat pel Centre d'Estudis del Bages i Òmnium Bages-Moianès.

Premi Revista Dovella per a treballs de recerca per a joves

Article sobre el treball de recerca de batxillerat o cicles formatius fet el curs 2018/2019 que estudiï qualsevol aspecte de la Catalunya Central. Convocat i dotat pel Centre d'Estudis del Bages amb 300 euros (impostos inclosos) per als autors i una subscripció per dos anys a la revista Dovella per al professor tutor.

13. Revista DOVELLA

El CEB edita anualment dos o tres números de la revista DOVELLA que recull articles de temàtica de les ciències socials i naturals de la Catalunya Central i es oberta tots els investigadors.

Presentació de la revista Dovella número 130

Per causes òbvies no es va poder fer la presentació. Nomes es va enviar als associats.

Presentació revista Dovella numero 131

Per causes òbvies no es va poder fer la presentació. Nomes es va enviar als associats.

14. Projecte Cep Tina Vi

El CEB conjuntament amb la DO Pla de Bages, el Consell Comarcal i 28 ajuntaments del Bages i Moianès continu -malgrat les limitacions- treballant en el projecte de la recuperació popular de la memòria de la vinya i el vi. La coordinació del projecte va a càrrec de Mireia Vila, sòcia i membre de la junta del CEB. La web ja funciona així com l'app i l'izitravel. El mes de novembre començarà la itinerància per tots els ajuntaments que han participat en el projecte d'una exposició titulada "**Quan les cases feien olor de vi**".

15. Pàgina web i xarxes socials

El CEB potencia el web i les XXSS com a eina de contacte entre la junta i els associats. Per aquest motiu recomanem que la gent entri al web i mira l'abundant informació que hi ha.

Aquest any hem obert un espai titulat "publicacions exclusives" perquè qui vulgui pugui penjar els seus estudis o investigacions.

També hem obert un aparat de vida social per complementar i fer més actualitzada part de la informació que apareix al full informatiu.

16. Altres

Participació en la Comissió de Patrimoni de l'Ajuntament de Manresa

Participació en la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Manresa

Manresa, novembre de 2021